

CAMERUN. NOVEMBRE 2008

Manel Broch

L'organització d'una anada a terres africanes i tornada a casa la considero que es divideix en dues parts ben diferenciades: primera, el desplaçament emprant diversos medis de transport des del domicili fins que es comença a pedalar. Aquesta primera part m'omple de neguit des del moment en que es decideix iniciar l'aventura fins que deixem enrere tots els vehicles, així encara que el desplaçament es relativament ràpid (acostuma durar des d'unes poques hores fins a un parell de dies utilitzant diversos transports), les seves conseqüències són de llarga durada. Implica haver d'encaixar acuradament un trencaclosques que no ha de tenir ni el més mínim error, ni una fissura. S'ha de compaginar l'emissió dels bitllets d'avió, tramitar el visat, sense oblidar les vacunes o la profilaxi del viatger en països tropicals. Tot plegat pot durar un mes.

Arribat el dia de marxar s'ha de coordinar com anar fins a l'estació de tren, el transbordament a Sants i l'enllaç amb la terminal de l'aeroport carregant una voluminosa caixa de cartró que pesa entre 20 i 25 kg. Cal afegir la facturació d'un paquet especial que ha de seguir un circuit diferent al de la cinta de transport de les maletes. Després del vol recuperar l'equipatge i trobar un ànima caritativa que ens guardi la caixa durant dotze dies per a la tornada, és una tasca d'allò més feixuga i imaginativa.

En aquest viatge haurem de sumar la reserva del bitllet i el transport de les bicicletes en el ferrocarril que ens ha de dur des de Yaoundé a Ngaoundéré. Són 880 km que segons l'horari oficial es recorren en unes 15 hores, a 60 km/hora de mitjana. Anar amb un ferrocarril africà fins a Ngaoundéré, capital de la província de l'Adamawa, pot ser una experiència inoblidable.

La segona part és l'essència, és el viatge en sí, que comença en el mateix moment que donem el primer cop de pedal. Amb aquesta acció es deixa enrere els nervis de fer que cada cosa estigui en el seu lloc en el moment precís segons els cànons establerts i amb horaris rígids, prefixats amb cronòmetre. Comença el viatge itinerant, gratificant, sense lligams, amb un objectiu incert en el que qualsevol cosa és possible... menys perdre l'avió de tornada a casa. Les regles del joc són senzilles: dormir, menjar, beure i pedalar.

1 • Diumenge, 9 de novembre de 2008

BARCELONA - CASABLANCA - DOUALA

Començo la primera fase del viatge (el trasllat) a l'estació de Renfe de Badalona. He deixat el cotxe aparcant a la platja al darrere de l'estació de tren. El

Mbo i la Jeni m'acompanyen i m'ajuden a tragar la voluminosa i pesada caixa de cartró que conforma l'equipatge. Mai havia anat tan carregat: 30 quilos. Les revistes que duc per al Guillem a Douala, els medicaments per una ONG, roba i altres petits articles per regalar en són els responsables de l'increment de pes poc habitual. Som a la terminal B abans de les 17.00 h. El Gustau arriba poc després.

- RAM, AT 963 BCN-CMN 19.30 – 20.45

- RAM, AT 287 CMN-DLA 23.05 – 05.36

Al mostrador del Prat ens facturen l'equipatge fins a Douala, però un problema tècnic els impedeix emetre la tarja d'embarcament de Casablanca a Douala. A Casablanca acudim al taulell de trànsit. Hi ha un noi i una noia. Som els primers. Salutem: "Hola". Resposta: "¿Sou Dos Santos i Broch? Teniu les targetes per embarcar cap a Douala". Pura eficàcia. Durant el vol dormim, mentre projecten una pel·lícula de l'Indiana Jones.

2 • Dilluns, 10 de novembre de 2008

DOUALA - YAOUNDÉ - NGAOUNDÉ

El vol va amb destí a Brazaville (Congo) que fa escala a Douala. Arribem a l'hora prevista. Ens està esperant el Guillem (Wlli). Intenten fer passar per la duana les bicicletes. Com són velles passem sense problemes. Anem a casa del Guillem al barri de Bomberi.

Descarreguem tots els articles que duem per Camerun i deixem les caixes per a la tornada. Hem fet el canvi de divises: $(2 \times 300) \text{ euros} \times 660 = 396.000 \text{ CFA}$.

El Guillem ens planifica la ruta i ens facilita contactes a Yaoundé, Ngaoundéré i Poli.

Hi ha un bus cada hora que fa el trajecte fins a Yaoundé. Surt de l'hotel Sawa. Arribem a les dotze. Puntualment surt el bus, per tant no el podem agafar. M'adono compte que s'ha trencat el cable del comptaquilòmetres. Mala llet!!! Aconsegueixo fer una reparació de fortuna amb una navalla i esparadrap per fer la connexió. Funciona.

El bus surt puntual a la una. Bona carretera. Tres hores i mitja fins a Yaoundé sense cap parada. Prenem un taxi fins a la "gare" del tren on trobem al Asanya. Sense la seva estimable col·laboració, crec que no haguéssim pujant en aquest tren, que surt a les 18.10 h Tenim una cabina amb dues lliteres. Les bicicletes les hem facturat a un furgó de càrrega. La màquina arrossega quasi vint vagons. La nit apareix amb rapidesa i el cuc metàl·lic s'endinsa a les tenebres.

3 • Dimarts, 11 de novembre de 2008

NGAOUNDÉ - CARREFOUR POLI - POLI

El tren, quan circula, ho fa a una bona velocitat, fins hi tot excessiva ja que trontolla molt. Fa parades de molta durada. Llavors una munió de venedors l'envolten per les dues bandes dels vagons de passatgers per oferir a crits la seva mercaderia. A les

9.00 h arriba a Ngaoundéré. Hem estat quinze hores per recórrer poc menys de 900 km.

En Debrouillard ens troba a la sortida de l'estació Anem a esmorzar esperant que surti el bus en direcció a Garoua (avui hi ha mercat). No ens avisen com ens havia dit Debrouillard. Quan tornem a la "gare" surt el bus ple, el de les onze.

Fem un canvi de divises: (2 x 100) euros x 650 = 130.000 CFA.

Creiem o volem entendre que a les dotze en sortirà un altre bus. Però s'ha acabat la puntualitat suïssa, britànica o camerunesa. Esperem i esperem, sense desesperar. Passa una hora, dues i... tres. El bus es posa en marxa passades les 14.00 h. Entre fer la parada a la benzinera per omplir en dipòsit de carburant, i d'un control de la documentació dels passatgers per la gendarmeria arribem al "carrefour Poli" quan el sol està en el seu ocàs. Baba, el nostre contacte a Poli, no fa acte de presència. Decidim anar pedalant fins a Poli o si més no en aquesta direcció a trobar algun alberg pel camí. El comptakilòmetres de la bicicleta funciona correctament.

Duem més de 24 hores desplaçant-nos sense parar enllaçant vehicle, tren, avió, taxi, bus, tren, bus. Ja va sent hora de començar a pedalar. Ho fem de nit, volem recuperar el temps d'espera a la "gare". Sembla que a Ngaoundéré hi ha petites estacions per a cada companyia de transport de viatgers.

La pista és planera i està en força bon estat. Apressem de valent per aprofitar la poca claror que ens queda. A mesura que minva la llum també reduïm la velocitat. Tot i les precaucions patim una caiguda cadascú, sense conseqüències.

Quan duem 30 km recorreguts un vehicle es manté al nostre darrere per fer-nos llum durant 4 km (deu ser habitual aquesta pràctica, ja que l'any 2005 també ens ho van fer). A les nou del vespre entrem a Poli. Hi ha un cert grau d'electrificació que ens ajuda a orientar-nos. Hem recorregut més quilòmetres dels 35 que ens havien informat. Sense la molt estimable ajuda de la lluna (en pleniluni la propera nit) no hauríem arribat.

Ens instal·lem en un alberg dins del poble. És bastant elemental. Ens ve a trobar el Baba que ha vingut des de Garoua. Anem a sopar i planifiquem el demà.

40,46 km	13,90 km/h	2 h 56 min

4 • Dimecres, 12 de novembre de 2008

POLI – TCHAMBA - GANÍ

Ahir vam planificar pel dia d'avui: 1. Anar al campament nòmada dels Mbororo (2 h). 2. Preparar l'equipatge (1 h). 3. Bicicleta fins a Tchamba a 50 km (4 h). 4. Tchamba al poblat Soma (3 h). Total 10 hores. Si sortim a les set del matí a les cinc de la tarda hauríem d'haver acabat.

Poble Mbororo: És una ètnia d'origen peul, que segueix un tipus de vida nòmada ancestral

Avui ha passat tot el que segueix. Comprem a Poli sabó i caramels pels Mbororo. Sortim sense esmorzar cap al campament (segons el Baba a 30 minuts). Com viatgem en bicicleta hem d'afegir 2 km de pista principal i 1 km de secundària a allò que és habitual amb els que van en cotxe. Triguem quasi hora i mitja. Els Mbororo han emigrat a la recerca de noves pastures. Tornem a Poli per esmorzar i preparar la marxa. Quan som a punt de partida són les dotze.

Al "carrefour" de Poli hi ha una quinzena de dones Mbororo posant a la venda els seus articles (llet, etc.). Carreguem d'aigua i sortim en direcció a Tchamba. Sembla que circulem dins d'un forn o potser cap a l'infern. La marxa és força ràpida en tendència al descens.

A meitat de camí a la població de Fignolé entrem a trobar líquid per beure. L'únic que trobem és la font on renten les dones amb un munt de criatures. Descansem a l'ombra, ens remullem una mica i per beure l'aigua que transportem que ja sembla un brou.

A prop dels 50 km al Gustau se li trenca el cargol que fixa el seient de la bicicleta. Posem un M-6 en comptes del M-10 que li correspon. Seguim i arribem al km 58 al riu Faro. És un curs d'aigua temporal. Ara presenta una amplitud fenomenal, però el calat en prou feines permet el pas de les piragües de fons pla. Ens espera el Baba que vingut en moto-taxi.

Creuem el gran riu. Diverses vegades cal posar peu a l'aigua per desembarrancar la piragua. Una falsa maniobra al desembarcar em fa perdre l'equilibri amb la corresponent remullada, de la qual la màquina fotogràfica en surt ben parada.

A Tchamba comprem sal pels Koma (10-12 kg), mig sac, que afegim al sabó i caramels destinats als Mbororo que no hem trobat. També trobem un cargol per arranjat el seient de la bicicleta del Gustau. No sabem d'on, Baba treu una bicicleta per fer part del trajecte cap al poblat Koma. Deixem les bicicletes quan ja és fosc. Pugem a peu al poblat. Sopem uns espagueti que cuina Baba. Saludem al cap de la tribu i anem a dormir. Ens instal·lem en unes cabanes tradicionals destinades als turistes.

63,17 km	16,77 km/h	3 h 49 min

5 • Dijous, 13 de novembre de 2008

GANÍ – TCHAMBA - TOUROUA

Visitem el poblat. Assistim al repartiment entre les famílies dels productes que els hem obsequiat.

Poble Koma: Aquesta ètnia habita els vessants de les muntanyes d'Alantika a la frontera entre Camerun i Nigèria

Baixem a peu fins a trobar les bicicletes. Arribem fins a Tchamba malgrat que hem el mateix camí per anar cap a Beka. Ens proveïm d'aigua. Passem comptes amb Baba. Segons ens diu la pista fins a Beka està en bon estat i no hi ha pujades.

Ens posem en marxa després de les 10.00 h. Ara no depenem de cap contacte. Esperem no haver d'arribar de nit. Es confirma que la pista és en bon estat, de manera que podem rodar ràpid. El sol va fent la seva feina, escalfa de valent. Entre l'airina que bufa ens anem refrigerant.

Reposem i fem un beure. Després coincidint amb una escola rural que aprofitem per donar a la noia de més edat uns llapis de colors per l'escola, ja que no hi ha el mestre. Escola Pública d'Ogolo.

Som molt a prop de la frontera amb Nigèria. Hi ha un control. Ens aturen i es copien en un full de paper quadriculat les dades dels dos passaports al complet.

Arribem a Beka abans de les 15.00 h amb 61,5 km recorreguts. Preguntem pel camí a Touroua. Cal creuar el riu altra vegada. Ho fem a peu ja que hi ha poca aigua. Després ens situem en un sender entre camps en el que ens creuem sovint amb gent que ens va confirmant l'encert de la ruta cap a Touroua. Ens anem endinsant en una zona pantanosa que deu ser inundada en l'estació de pluges. Sovint trobem fangars que la gent ha evitat fent nous camins que envolten l'aigua. Pel camí hi ha diverses piragües que són testimoni que a èpoques cal anar embarcat. Tornem a trobar un pas del riu que cal fer en piragua. Un nadiu ens diu que coneix un altre camí. El seguim. Més endavant agafa una "bicicleta" (és un dir), que havia deixat en una racó, que tragina en el portapaquets nou bidons de 30 litres més dos de penjant. Són per dur combustible. Afirmar que acostuma a dur-ne quatre de plens. Finalment arribem a un altre indret on també cal creuar amb "piroua".

A l'altre costat hi ha Touroua, ens diuen. Passem un altre control de documents (molt superficial). Ens anuncien que no hi ha alberg. Baba afirmava que sí. Uns diuen sí, altres diuen no. Fins que un ens diu que a Touroua en trobarem. O sia que no som a Touroua! En marxa cap a Touroua. On es repeteix la controvèrsia entre si i no n'hi ha "d'herbergement". Aconseguim allotjar-nos en una missió catòlica. No hi ha el capellà (camerunès). Són les 17.00 h, encara tenim una estona de sol.

76,22 km	15,90 km/h	4 h 54 min

El cuiner ens prepara un plat d'arròs i pollastre. Tenim aigua potable a dojo (3 x 1,5 l). L'habitació fa temps que no s'ha fet servir. Una escombrada. Afegim un catre. Ens sembla suficient, a més, no podem triar. La dutxa, és d'escarxofa, tot un luxe. No podem recarregar les bateries, ja que només disposem de bateries solars i no disposem d'endolls.

6 • Divendres, 14 de novembre de 2008

TOUROUA - NGONG

A les 6.30 h som a la taula per prendre un cafè amb una mena de brioix. Ens acomiadem, i ens informa que a Ngong també hi ha missió catòlica. Carreguem d'aigua i comencem la jornada, viatjant cap a l'est, abans de les 8.00 h. Dóna la sensació que recorrem

una zona poc habitada. Però ens equivoquem. Hi ha mercat a Tcheboa i això provoca un gran moviment de persones i de vehicles (moltes motos i algunes bicicletes). Parem a fer una beguda i contemplem una bona estona l'animació del mercat. Ens hi podríem quedar tot el dia, però hem de seguir per evitar les hores en que el rei sol està en el zenit.

L'itinerari és rectilini, sense pujades que s'acusin. La pista és bastant sorrenca, que a trams ens trobem bancs de sorra acumulada.

Per avançar tenim una sèrie de factors desfavorables: la sorra que provoca un fregament més gran, les acumulacions de sorra que fan perdre l'equilibri, l'aire contrari provocat per la pròpia velocitat, un suau pendent que cal vèncer i finalment el sol que ens castiga més i més cada hora que passa. Pràcticament no obrim la boca ni per parlar, ni per saludar (ho fem amb un gest) no fos que se'ns assequi la gola. A favor només tenim que pedalar i aprofitar els pocs (suaus) descensos que trobem.

Una vegada més no tenim la certesa sobre la longitud de l'itinerari (ens han dit uns 60 km). Quan en duen 55 km recorreguts parem en un pou d'aigua a remullar-nos. Ens ofereixen una palangana per esbandir-nos la cara i el cap. Com acostuma a passar Ngong no arriba en el punt quilomètric previst. A la cruïlla amb la carretera asfaltada (72 km) (13.15 h) mengem arròs i bevem dues bosses d'aigua de 0,50 litres per cap. Ens adrecen a la missió catòlica. Bona acollida.

73,88 km	16,08 km/h	4 h 38 min

Hem arribat a bona hora, ja que a partir d'aquesta hora sembla que els pulmons es neguin a acceptar l'aire a tan alta temperatura. Evidentment, llavors l'organisme comença a flaquejar.

7 • Dissabte, 15 de novembre de 2008

NGONG - MOKOLO

Ja hem resolt la primera part del viatge de forma satisfactòria. El bucle que començarem al "carrefour Poli" en quatre jornades ens ha dut fins a Ngong, seguint les orientacions oest, nord i est. Ara se'ns plantegen diverses opcions per fer la segona tanda, però cap ens acaba de satisfer. Si anem cap al nord es allunyem de Ngaoundéré, i si ens dirigim cap a l'est de la ruta asfaltada en direcció a Ngaoundéré no tenim gaire possibilitats d'allotjament, recorreguts que fàcilment han de superar els 100 km i la incertesa de poder creuar de manera prou coherent fins a Idool i acabar a Ngaoundéré. Després de donar moltes voltes al tema ens decidim pel trasllat amb vehicle fins a Mokolo, per continuar amb la bicicleta en direcció sud.

Prenem un vehicle a Ngong a peu de carretera. Ens duu fins a una "gare" a Garoua. Ens apressen que el bus a Maroua i Mokolo surt immediatament. Esperem unes dues hores abans no arrenca. La carretera està asfaltada i en bon estat de conservació. La velocitat del vehicle molt bona. Les aturades sovintegen.

Trobem un tram de la carretera en obres i després amb el paviment força malmès. Veiem a banda i banda de la carretera camions que han superat el seu límit de la resistència mecànica degut al gran esforç a els sotmeten. Estan esperant un arranjament, o una peça mecànica, o un altre vehicle on traspassar la càrrega, o el seu abandonament definitiu. Qui sap.

Abans d'entrar a Maroua, a la cruïlla cap a Mokolo, ens endossen a un altre vehicle. Arribem a Mokolo a les 17.30 h després de passar més de sis hores enllaunats per recórrer uns escassos 300 km.

El vehicle ens deixa a la porta de l'hotel "Le Flamboyant". Els paisatge és més àrid, planer i envoltat de muntanyes d'escassa altitud. A peu de carretera hem passat per bastants afloraments granítics de formes força curioses.

8 • Diumenge, 16 de novembre de 2008

MOLKOLO - RUMSIKI

Sortim de l'hotel, ja esmorzats, a les 8.00 h. Ens proveïm d'aigua. Deixem Mokolo per carrers asfaltats que no duren gaire. La pista és ondulada, de pendents suaus, està orientada al sud durant 200 km. El terreny varia contínuament entre regular, passant a dolent i pitjor. També hi ha algun tram bastant bo.

No triguem gaire en entrar en un territori de panoràmica espectacular que mai havíem vist. El terreny s'enlaira, la perspectiva és immens, farcida de grans monòlit de granit. Ens ho prenem en calma, de manera contemplativa. El quilometratge d'avui, suposem que no hauria de superar els 50. Al final arribem dins del marge establert a Rumsiki.

Anem al campament "Le Kirdi". Molt bona acollida del propietari, el Kodji, que encara es referma més al presentar-nos com a companys de Joan Riera. Dinem. Deprés fem un "petit tour" acompanyats de tres nois. El Bouba (el fill del Kodji) i dos amics.

Rumsiki és un pol d'atracció bàsic per a visitar les muntanyes Mandara i el País Kapsiki fronterers amb Nigèria

52,12 km	-	-

9 • Dilluns, 17 de novembre de 2008

RUMSIKI - DEMBO

El Kodji envia un missatge al Joan Riera, que el Gustau enregistra amb la màquina fotogràfica. Està amb la seva dona i quatre dels seus sis fills. Tots van ben mudats i aspecte solemne, l'acte s'ho mereix.

Encara que preteníem sortir aviat no ha estat possible. La pista està en millor estat que el tram d'ahir, potser ens ho sembla perquè la seva tendència és a la baixada i el vent bufa a favor.

Sortim a les 8.00 h. Fa una temperatura més baixa, agradable i el cel està enteranyinat per una capa de

núvols prims. Encara que la pista és força practicable, de tant en tant, hi ha un tram (molt curt) que la fa impossible a vehicles de quatre rodes, difícil per als de tracció 4 x 4, i molt laboriosa a les motos i bicicletes.

A Guli (24 km), el seient de la bicicleta del Gustau s'afluixa. Ens l'arranja un xicot amb molt bona traça.

A Bourrha fem un petit recés. Continuem fins a Dourbeye a 34 km més enllà, on ens plantegem si ja en tenim prou per avui amb els 70 quilòmetres que duem a les cames o intentem arribar fins a Dembo. Són 40 km més i ja hem passat la una del migdia. Mengem arròs i continuem.

La pista en força bon estat i permet anar ràpid. El territori està poc habitat. L'itinerari indecís serpenteja en diverses orientacions a trobar les fondalades. La força del sol minva per una capa de núvols.

Arribem a Dembo encara amb llum de dia. Ens presenten en un petit edifici de la duana. Demanem per un alberg. Que ens esperem que trobaran alguna cosa. Malament si ho han d'anar a buscar.

Al cap d'una bona estona un xicot ens acompanya, creiem, a la missió catòlica o protestant, tant se val. Ens condueix a un petit recinte delimitat per una típica tanca de canyes que alberga quatre cabanes de paret de fang amb el característic sostre de palla. Ens diu que allò és casa seva i la seva família. Que ens ho ofereix per dormir. Pel que sembla la missió només és una capella on ve un capellà a oficiar quan correspon.

El Wanmatna està casat, dues mullers i quatre fills, una de les dones es fora a visitar un familiar malalt. Treballa com a domèstic del "Sous Prefecte", com si fos el governador de la zona que el seu poder està per sobre de l'alcalde (mairie) i del mandatari tradicional (lamidó).

Mengem un plat d'espagueti amb sardines, dormim sobre una estora, per sostre la cúpula celestial. Un hotel amb totes les estrelles del món.

La jornada no ha estat dura des del punt de vista de l'esforç físic esmerçat, però tant bon punt es superen les 4 ó 5 hores efectives de marxa comencen a pesar.

109,93 km	17,32 km/h	6 h 42 min

10 • Dimarts, 18 de novembre de 2008

DEMBO – GAROUA - NGAOUNDÉRE

La nit ha estat prou còmoda. La temperatura molt agradable amb una mica de fresca a la matinada. El matalàs un pèl dur.

Prenem per esmorzar cafè amb bunyols. En acabat, sessió fotogràfica amb la família del Wanmatna. Protocol·lari intercanvi de les adreces, amb la promesa d'enviar les fotos (aquestes promeses s'han de complir).

Som a la pista poc després de les set del matí. El terreny segueix essent força bo. El vent de cara. El territori bastant deshabitat. Com no trobem cap indret per recuperar-nos de l'esforç i beure alguna cosa fresca, anem continuant fins a Gaschiga. Mengem

unes taronges i comprem bosses d'aigua. Hem recorregut 50 km i encara no són les 10.00 h.

Seguim fins a Garoua. Preguntem per un bus directe a Ngaoundéré. Ens adrecen a l'empresa "Touristique Express". Són prop de les 12.00 h. Ens diuen que surt a les 12.30 h. Surt puntual. Com de costum en un bus de 24 places en viatge 30.

No sé si no compleix l'horari o que fa tard per enllaçar amb el tren, la qüestió és que em vaig posant nerviós davant la manera suïcida de conduir del xofer fins que ha prop de Ngaoundéré li haig de cridar l'atenció dient-li que voldríem arribar encara que fos tard. Parem a l'estació del tren. Ens instal·lem a l'hotel "El Rail" que ha canviat el nom pel de "Nice Hotel". Sopem a l'elegant "Plazza".

66,58 km	18,20 km/h	3 h 42 min

Hem cobert dos trams del viatge. El primer segons el suggeriment de Joan Riera visitant les muntanyes d'Alantika tot planificat i el segon les muntanyes de Mandara una mica improvisat. Els dos itineraris discorren llindant amb la frontera amb Nigèria. Ara hem de veure com ocupem un parell de dies que ens queden "lliures". El Guillem, amb qui mantenint contacte per telèfon, ens recomana anar a Idool.

11 • Dimecres, 19 de novembre de 2008

NGAOUNDÉRÉ - IDOOL

Sortim de Ngaoundéré després d'esmorzar a l'hotel Nice. Seguint les indicacions de la gent a qui preguntem no ens resulta gens difícil encertar amb el començament de la pista que ens ha de dur fins a població d'Idool, situada a uns 70 km a l'est de Ngaoundéré. Aquesta és la capital de la regió de l'Adamawa, que està situada a l'altiplà a uns 1000 m sobre el nivell del mar.

Ahir després de sopar vam telefonar al Guillem per informar-lo de la bona marxa del viatge. Ens va dir que el camí a Idool és força bo i no fa pujada. Ho veurem...

La pista és molt ampla, en bon estat, bastant de pols. El trànsit és molt escàs però n'hi ha. Els bus (que sempre van a tota màquina) aixequen una polseguera que no deixa veure ni respirar. El vent que bufa, de dominant nord, s'encarrega de netejar l'atmosfera molt ràpid. Per evitar empassar-nos el mínim de pols, quan l'amplada de la pista ho permet, fem el creuament per l'esquerra. D'aquesta manera no entrem en contacte amb el núvol de pols.

Ben aviat hem trobat un indicador de "Les chutes de Tello" (42 km). Els plafons es repeteixen al llarg de la pista. El territori és ondulat, per tant, anem pujant i baixant amb certa regularitat. Anem veient tot sovint edificacions, però pocs habitants. El paisatge variat i el panorama molt extens. Al principi turons de pedra volcànica, que de mica en mica dona pas a grans planes de pastures pel bestiar.

Quan duem 50 km recorreguts trobem la cruïlla a "Les chutes de Tello" (a 2 km). Ens desviem. Trobem

una gran cascada per sobre d'una cova de grans dimensions que permet contemplar el salt d'aigua pel darrere.

Tornem a la ruta principal a la recerca de la població d'Idool, però abans hem de trobar Tourningal. No acabem d'arribar-hi. Ens costa avançar. Mirant l'altímetre ho comprenem, som a més de 1400 m i la pujada, encara que inapreciable, va augmentant constantment, El sol escalfa, sense ofegar. Creuem Tourningal sense aturar-nos, hem fet un petit descans 4 km abans.

La pista es transforma en un ferm molt dur, molt rugós, semblant a un empedrat de llamborda. Esperem que l'esforç per anar fins a Idool realment s'ho mereixi. Entrem a Idool. Una gran avinguda amb eucaliptus gegantins a banda i banda li donen un aire diferent i atractiu. Prenem una beguda abans de planificar el nostre futur immediat, que és preveure que soparem i on dormirem, ja que no hi cap alberg.

81,81 km	15,51 km/h	5 h 20 min

Ens va dir el Guillem que havíem de preguntar pel "lamidó", que és com un sultà o un rei amb domini sobre una part petita de territori.

Ens dirigim cap a la seva residència. Abans, però, ens traiem la pols de la cara i de les mans en un pou amb bomba impel.lent davant l'entrada.

No hi ha ningú a la porta. Una nena que ens veu des de l'interior fuig a tota pressa. Dues noies més grans s'esmunyen cap a l'interior per la porta. Esperem per si surt algú. Cap moviment. Li demanem a un nen si pot anar a donar l'avís.

Al cap d'una bona estona apareix un home jove, prim, vestit de manera tradicional, elegant que saluda amb molta efusió als estrangers de pell blanca, bruts, cansats, que viatgen amb bicicleta. Al parlar del Guillem i de Joan Riera es torna en eufòria.

Després una jornada ciclista res dona més satisfacció que netejar-se (encara que sigui una mica). L'inconvenient d'anar de visita en lloc d'anar a l'hotel, és que has d'ajustar-te i adaptar-te als hàbits de qui et dona hospitalitat.

Ens fan entrar, després d'un llarg camí, en una estança molt elegant fornida amb una gran estora i diversos sofàs en tot el perímetre del recinte. Ens preparen un te. Voldríem fer un tomb pel poble abans no es fes fosc. També ens voldríem rentar. Però segueix l'intercanvi de dades que ens van apropant en la coneixença de les dues parts. El punt àlgid de la conversa arriba quan el Gustau gosa preguntar-li per l'edat, li respon: "sóc de l'any 62. Jo també!" exclama el Gustau. Tot seguit: ¿de quin mes?: "juliol. Jo també!". Per acabar: ¿de quin dia?: "El quinze. Jo el setze!" Curiosament tot dos havien nascut quasi el mateix dia, en el mateix continent.

Sortim al pati. Ens plantifiquen una taula baixa amb quatre cadires de plàstic i duen dues olles. Pa i carn amb salsa. Fem els honors, hem de cenyir-nos al protocol. En acabat visitem l'eixample del poble format per una sèrie d'illes quadrades de 80 metres de costat, dividida en quarts que ocupa una família.

Àmplies avingudes entre les mansanes. Arbres monumentals guarneixen els carrers i donen ombra. Tot un exemple d'urbanisme. Ens arribem fins al llac artificial que manté un nivell poc variable entre estació seca i la de pluges.

S'ha fet fosc. Ens condueixen a un altre recinte on dormirem. Per fi ens podem rentar i canviar la roba de ciclista per la de carrer. Ens informen que soparem junts.

Tornem a l'estança elegant. Som unes vuit persones que van entrant i sortint. Porten el sopar. El grup de gent ha augmentat, superem la dotzena. Sopem una mena de "cuscús" amb salsa i arròs amb carn. Segueix entrant gent a l'estança que s'afegeix al sopar. Al final hi ha una vintena de persones per a uns trenta metres quadrats. Després de sopar posen la TV. Un generador dóna el subministre elèctric per l'aparell i per a carregar els mòbils (ells en diuen "portable").

Demanam per anar a dormir. Ens acompanyen per un itinerari laberíntic a la llum de les nostres llanternes. Tornem en la més absoluta foscor sense ensopegar. Estan acostumats a la foscor.

L'experiència que hem viscut ens ha situat molt més enllà d'una simple visita de turista, sovint ràpida i superficial. Realment ha merescut la pena arribar fins a un recòndit indret que acull aquesta singular població africana.

12 • Dijous, 20 de novembre de 2008

IDOOL - NGAOUNDÉRE

Vàrem quedar a les set per esmorzar. Ens venen a trobar en comitiva. Tornem altra vegada al saló d'ahir al vespre pel mateix camí laberíntic d'anit. Repetim la mateixa operació del sopar. Nosaltres comencem a menjar de l'abundant desdejuni a base d'espagueti, salsa amb carn, pa i te. Va entrant més gent que s'afegeix al festí. Quan nosaltres ens donem per satisfets encara apareix una cassola d'arròs.

Ens acomiadem de tota aquesta colla de persones que han acollit com si fóssim uns personatges. El "lamidó" (Ibrahim) també marxa amb el cotxe cap a Ngaoundéré.

Comencem a pedalar a les 9.30 h. A 15 km hi ha Tourningal. A 25 km la cruïlla de "Les chutes de Tello". Com a única incidència de la jornada la trencada del portapaquets de la bicicleta del Gustau. Improvisem una reparació. La marxa és més ràpida i descansada que ahir, és natural, anem de baixada.

A les 14.00 h som a les portes de Ngaoundéré. Tot voltant a la recerca de l'allotjament ens topem amb el "lamidó". Encara trigarem mitja hora per trobar i arribar a la missió catòlica. Un oasi de gran senzillesa que ens fa sentir com a casa.

76,75 km	18,40 km/h	4 h 13 min

Coincidim amb Salvador Ribas que també està allotjat a la missió. És mallorquí i col·laborador de Joan Riera. S'ha agafat un any sabàtic, porta cinc

mesos vivint i viatjant pel Camerun. Anem a sopar al "Coffee Shop" per indicació del Salvador. Per sopar a la missió cal encarregar-ho almenys dues hores abans.

13 • Divendres, 21 de novembre de 2008

NGAOUNDÉRE

Esmorzem a la missió. Avui ens toca el dia de transició per esperar la sortida del tren a les 18.20 h cap a Yaoundé. Tenim com a programa la visita d'una botiga d'artesanía, el Gran Mercat i assistir a l'entrada del "lamidó" de Ngaoundéré a la Mesquita. Ens han donat diversos horaris referents a la cerimònia. Oscil·len entre 12.00, 12.30 i 13.00 h. Definitivament serà a la una del migdia.

Fem guàrdia davant la Mesquita. La Mesquita i les seves rodalies es van omplint de forma gradual de fidels seguidors de la doctrina de Mahoma.

A la una surt el "lamidó" del seu palau al costat de la Mesquita amb tot el seu seguici, és l'acte culminant de l'espectacle. Però la cerimònia segueix amb la pregaria amb tots els fidels postrats seguint les indicacions que dóna l'imam pels altaveus. És un gran espectacle poder presenciar i contemplar (amb tot el respecte possible) la cerimònia que es repeteix tots els divendres.

Dinem al "Coffee Shop". Recollim l'equipatge de la missió. Ens acomiadem del Salvador. Anem cap a la "gare" a trobar el Debrouillard, que ens ha fet la reserva de la plaça i ha gestionat els bitllets del tren. Ens ha trobat lloc en un compartiment de quatre lliteres, ja que sembla que en una part del tren viatja la família d'un alt mandatari del país.

Sense l'estimable intervenció dels col·laboradors de Joan Riera hauríem d'haver esmerçat temps i esforç per obtenir els bitllets pel tren. No hagués sigut un dia de transició, sinó d'intens treball.

Per tranquil que sigui un país, com ho és Camerun, sempre hi ha indrets que són susceptibles de crear-se situacions d'una certa tensió que genera nervis i picabaralles, ja sigui per interessos particulars o per la manca d'entendre la mecànica del funcionament de l'empresa. Simplificant a la "gare" molta gent intenta treure't el màxim de suc o de diners amb ambigüitats o ajuts innecessaris en el qual tothom en vol treure benefici.

Encara no hi ha format el tren. No triga gaire en entrar a l'estació la llarga filera de quinze vagons. Hi manquen els dos furgons. També els empalmen al tren.

El viatge pràcticament s'ha acabat, ara comença el retorn a casa amb una llarga estona de tren (mínim 15 hores), una curta espera a Douala i el viatge d'avió que ens durà a Barcelona amb escala a Casablanca.

El tren surt amb retard, a les 19.00 h, per raons tècniques. Quan es posa en marxa sembla que vulgui recuperar el temps perdut. No dura gaire. Als 10 minuts s'atura una bona estona abans no torna a marxar. Demanam sopar. Arròs i pollastre. No ens adonem que ja tenim les safates al compartiment. Arròs, pollastre, amanida, salsa, pa i papaia. La

presentació: excel·lent; la quantitat: abundant; la qualitat: bona. Llàstima de l'excessiu moviment del vagó. Triguem a recollir la vaixela. Encara triguem molt més en venir a cobrar. Preu mòdic, uns 4,5 euros al canvi.

14 • Dissabte, 22 de novembre de 2008
NGAOUNDÉRE – YAOUNDÉ - DOUALA

El tren surt a diari, ens diuen, a les 18.20 h de Ngaoundéré, i arriba a Yaoundé, quan arriba. Nosaltres fem l'entrada a l'estació a les 10.40 h.

Abans d'entrar a l'estació el tren circula molt lent per un llarg recorregut paral·lel a un clavegueram a cel obert que separa la via d'una renglera d'habitacles misèrrims dels quals surten una munió de criatures per saludar als passatgers i demanar-lis a crits les botelles buides de "Tanguí" (l'aigua envasada). Mentre aconseguim recuperar les bicicletes (sense desperfectes) es fan les 11.00 h. Ens retroba l'Asanya que ens encabeix en un fet i no fet en un bus de 29 places acomodats a la europea a meitat de preu que a l'anada (3000 FCA) i sense agafar un taxi per fer el canvi d'estació de tren a la del bus. Hem de pagar 1000 FCA extra per bicicleta.

De forma mecànica sense dir-nos res adoptem una estratègia de conservar allò que tens. Mentre un pren posició dels seients l'altre vigila que carreguin correctament les bicicletes i equipatge al bus. Mentre un controla els paquets de cabina l'altre va a la recerca d'entrepans (d'alvocat) i beguda. No s'ha de baixar la guàrdia, cal mantenir-se alerta.

La sortida de la caòtica Yaoundé es realitza en mig d'un caos circulatori digne de qualsevol gran urbe europea. A l'entrada a Douala tres quarts del mateix. Hi arribem a les 15.30 h. Telefonem al Larry que ens ve a rebre (ens esperava a l'estació del Sawa) i ens porta fins a casa del Guillem, que ha sortit de viatge. Anem a sopar junt amb Larry. Ho fem al mateix carrer, que en un tram més enllà està molt animat amb ambient de festa. Hi ha diverses discoteques, bars i locals de reunió i diversió.

15 • Diumenge, 23 de novembre de 2008
DOUALA – CASABLANCA - BCN

Un quart d'hora abans de les tres de la matinada un toc de clàxon ens treu de l'estat de somnolència en que hem esperat el moment que ens duguin a l'aeroport. El vehicle és molt nou i en bon estat de conservació. El xofer condueix amb molta cura per passar el camp de bonys i sotracs que conforma el carrer, sense pavimentar. Encara hi ha festa.

La facturació a l'aeroport és extraordinàriament lenta, tot i que, a aquestes hores, no hi ha aglomeració. Conec una cosa que es desenvolupa encara amb més lentitud que el tràmit de facturar l'equipatge a Douala: un tràmit d'expedient d'activitat comercial a l'ajuntament de Badalona.

L'embarcament es realitza sense tanta parsimònia i sense cap problema. Paguem la taxa d'aeroport amb

euros, ja que no ens queden francs CFA (10.000 FCA = 16 euros).

- RAM, AT 288 DLA-CMN 05.45 – 10.10
- RAM, AT 962 CMN-BCN 15.40 – 18.45

A la terminal A del Prat, m'esperen el Mbo i la Jeni. Esperem que el Gustau vagi a recollir el seu vehicle que té aparcat a Gavà. Des de que el tren es posa en marxa triguem menys d'una hora en arribar a casa amb transbordament a Sants i amb el vehicle que vaig deixar a l'aparcament lliure de la platja de Badalona.

Comentaris

Aquest viatge ha resultat un xic diferent als anteriors per diverses raons. No haver fet un itinerari continu, sinó que hem enllaçat tres fraccions bastant distants entre sí. També els desplaçaments han estat més llargs d'allò que estem habituats, per la qual cosa hem pedalat menys dies. Això no és motiu que sigui pitjor que els altres, tot el contrari, hem tret un rendiment excel·lent, hem conegut una sèrie de persones força interessants que ens han facilitat les tasques afegides que implica un itinerari fraccionat. La coordinació dels col·laboradors de Joan Riera ha estat impecable i ens ha fet fruit del viatge.

No ha estat casualitat l'èxit del viatge, ja que nosaltres també hem posat allò que calia, en cada moment. Sobretot en la jornada integral nocturna de la primera etapa ciclista i en esforçar-nos en recórrer més de 100 km del dia de pernocta a Dembo.

M'he quedat amb recança de no haver pogut fer dues fotografies. Una d'una moto amb tres, quatre o més passatgers (de front i pel darrere no és factible i de costat van massa ràpid). La segona foto és la dels fidels postrats durant la pregària.

L'únic moment neguitós va ser en el trajecte cap a Beka, quan les mosques ens assetjaven de manera angoixant.

Resumint que, Camerun és un gran país que mereix almenys una visita, que no serà la única.

Joan Riera TEMPS D'OCI Enric Granados, 72 (Rosselló) 08008 Barcelona 93 323 34 23